

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **R. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 5. 2013, č. j. 18 Ad 8/2013 – 4,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 15. 4. 2013 se žalobce domáhal, aby soud uložil žalované povinnost nahradit žalobci škodu ve výši 1872 Kč, vzniklou srážkou z jeho invalidního důchodu, a současně uložil žalované nahradit mu náklady řízení a zakázal jí provádět jakékoli další srážky; žalobce odkázal na dva dopisy žalované ze dne 24. 1. 2012, jimiž sdělila, že žalobce má nařizeny srážky z invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně ve výši 2500 Kč s příslušenstvím a ve výši 2000 Kč s příslušenstvím. Dne 10. 2. 2012 si pak byl žalobce vyzvednout důchod a obdržel o 1872 Kč méně, konkrétně namísto 8135 Kč pouze 6263 Kč.

[2] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 3. 5. 2013, č. j. 18 Ad 8/2013 – 4, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Poukázal na ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a konstatoval, že v případě podání žalobce se nejedná o žalobu proti rozhodnutí žalované jako správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s., nýbrž že žalobce se domáhá zaplacení (vrácení) srážky ze svého invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, realizované žalovanou ve prospěch oprávněného Městského úřadu Odry. K projednání věci je proto příslušný soud v občanském soudním řízení, konkrétně Obvodní soud pro Prahu 5, v jehož obvodu má žalovaná sídlo, přičemž krajský soud žalobce poučil, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu u tohoto soudu.

[3] Proti usnesení Krajského soudu v Ostravě se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 24. 5. 2013, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud uložil žalované vyplatit stěžovateli neoprávněnou srážku z jeho invalidního důchodu ve výši 1872 Kč a současně mu přiznal odškodnění za morální újmu ve výši 1 000 000 Kč, neboť krajský soud porušil jeho ústavní práva, pokud žalobu neprojednal a nutí jej podat žalobu k civilnímu soudu.

[4] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 11. 6. 2013, č. j. 4 Ads 45/2013 – 8, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, a dále k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, popř. doložení, že stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Současně stěžovatele poučil, že nebude-li soudu předložena plná moc udělená advokátovi nebo doklad o vysokoškolském právnickém vzdělání, popř. návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů, soud kasační stížnost odmítne.

[5] Stěžovatel na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2013 reagoval podáním ze dne 2. 7. 2013, ve kterém požádal o osvobození od soudních poplatků a odmítl požadavek soudu, aby se v řízení nechal zastupovat advokátem; tato podmínka je podle něj diskriminační a v rozporu s Listinou základních práv a svobod (vyhlášena pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních předpisů). Stěžovatel je přesvědčen, že všechny zákony, které upravují povinné zastoupení právníkem, by měly být zrušeny.

[6] Po předběžném posouzení kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost nesplňuje zákonem předepsané náležitosti.

[7] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. „*stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.*“

[8] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost neobsahuje náležitost předepsanou v § 105 odst. 2 s. ř. s., neboť stěžovatel nepředložil soudu plnou moc, dokládající jeho zastoupení advokátem, ani nedoložil, že má sám vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie, jakož ani nenavrhl, aby mu byl zástupce ustanoven.

[9] Zdejší soud usnesením ze dne 11. 6. 2013, č. j. 4 Ads 45/2013 – 8, stěžovatele vyzval k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, popř. doložení, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Stěžovatel na toto usnesení reagoval podáním ze dne 11. 6. 2013, v němž výslovně odmítl splnit podmínku, aby byl v řízení zastoupen advokátem.

[10] Nejvyšší správní soud ve své konstantní judikatuře, např. v usnesení ze dne 4. 6. 2003, č. j. 2 Ads 29/2003 – 40, publikováno pod č. 6/2003 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), vyslovil, že „*pokud stěžovatel v kasační stížnosti neuvede, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), a pokud stěžovatel není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a tyto vady k výzvě soudu nebyly odstraněny, nelze v řízení pokračovat a soud kasační stížnost odmítne (§ 46 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.).*“ V usnesení ze dne 12. 11. 2003, č. j. 3 Afs 9/2003 – 19, pak vyslovil, že „*pokud stěžovatel není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a tato vada nebyla k výzvě soudu odstraněna, nelze v řízení pokračovat a soud kasační stížnost odmítne (§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.).*“

[11] Podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti byly naplněny rovněž v nyní projednávané věci.

[12] Nejvyšší správní soud se přitom neztotožnil s přesvědčením stěžovatele, že úprava § 105 odst. 2 s. ř. s. je v rozporu s ústavním pořádkem. Tento právní názor je přitom stěžovatelem setrvale uplatňován i přesto, že pro absenci povinného zastoupení byly v minulosti jeho kasační stížnosti zdejším soudem opakovaně odmítnuty (viz např. usnesení ze dne 29. 2. 2012, č. j. 4 Ads 11/2012 – 15, nebo usnesení ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 Ads 106/2012 – 11).

pokračování

[13] Povinné zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti nelze v žádném případě pojímat jako diskriminaci účastníků, jak namítá stěžovatel, nýbrž tímto požadavkem má být zajištěna patřičná úroveň formulace podání a obhajoby práv stěžovatele v řízení před Nejvyšším správním soudem jako vrcholnou soudní instancí. V tomto smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. právě naopak slouží k zajištění vyššího standardu ochrany práv stěžovatele v řízení. Zdejší soud proto ani neshledal důvody pro předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních předpisů).

[14] Nejvyšší správní soud dodává, že zvláště nerozhodoval o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, neboť by to bylo nadbytečné za situace, kdy stěžovatel výslovně odmítl splnit jednu ze základních podmínek řízení, totiž požadavek na povinné zastoupení advokátem (včetně případného zastoupení na základě ustanovení advokáta soudem).

[15] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost nesplňuje náležitost předepsanou v § 105 odst. 2 s. ř. s., a to i přesto, že stěžovatel byl k odstranění této vady kasační stížnosti vyzván a poučen o následcích jejího neodstranění, a tato výzva byla stěžovateli doručena. Kasační stížnost proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu